

EUROPOS KONVENCIJA DĖL BRUTALAUŠ ŽIŪROVŲ ELGESIO PER SPORTO VARŽYBAS IR YPAČ PER FUTBOLO RUNGTYNES

Europos Tarybos valstybės narės ir kitos Europos kultūros konvenciją pasirašiusios valstybės, šios Konvencijos signatarės,

laikydamosi nuomonės, kad Europos Tarybos tikslas yra pasiekti didesnės vienybės tarp savo narių;

susirūpinusios dėl brutalaus žiūrovų elgesio per sporto varžybas, o ypač per futbolo rungtynes, ir dėl tokio elgesio pasekmių;

suprasdamos, jog ši problema gali kelti grėsmę Europos Tarybos Ministrų komiteto Rezoliucijoje (76) 41, žinomoje kaip „Europos sporto visiems chartija“, įkūnytiems principams;

pabrėždamos svarbų sporto, o ypač, kadangi jos rengiamos dažnai, futbolo rungtynių tarp Europos nacionalinių rinktinių ir tarp klubų komandų įnašą gerinant tarptautinį savitarpio supratimą;

atsižvelgdamos į tai, jog ir valdžios institucijoms, ir nepriklausomoms sporto organizacijoms tenka skirtinga, tačiau viena kitą papildanti atsakomybė užkirsti kelią brutaliai žiūrovų elgesiui, kadangi sporto organizacijos yra taip pat atsakingos už saugumą ir apskritai už tvarkingą savo organizuojamų varžybų eigą; taip pat atsižvelgdamos į tai, kad šios organizacijos turėtų drauge siekti minėtojo tikslo visais lygmenimis;

atsižvelgdamos į tai, jog brutalus elgesys dažnai yra platų atgarsį turintis socialinis reiškinys, kurio užuomazgos dažniausiai yra ne sporte, o sportas dažnai tampa jo prasiveržimo vieta;

nusprendusios imtis bendrų ir vieningų veiksmų žiūrovų brutalaus elgesio per sporto varžybas problemai kontroliuoti ir spręsti,

s u s i t a r ė:

1 straipsnis. Konvencijos tikslas

1. Šalys, siekdamos išvengti brutalaus žiūrovų elgesio per futbolo rungtynes ir jį kontroliuoti, įsipareigoja savo atitinkamų konstitucinių normų ribose imtis būtinų veiksmų šios Konvencijos nuostatomis įgyvendinti.

2. Šios Konvencijos nuostatas Šalys taiko ir kitoms sporto šakoms bei sporto varžyboms, kuriose baiminamasi brutalaus žiūrovų elgesio, jas atitinkamai pritaikius pagal tų sporto šakų ar sporto varžybų specifinius reikalavimus.

2 straipsnis. Veiksmų koordinavimas valstybių viduje

Šalys derina savo vyriausybinių departamentų ir kitų valstybinių institucijų politiką ir veiksmus, skirtus kovai su brutaliu žiūrovų elgesiu, prireikus įsteigdamos koordinuojančias institucijas.

3 straipsnis. Priemonės

1. Šalys įsipareigoja užtikrinti, kad būtų parengtos ir įgyvendintos priemonės, skirtos užkirsti kelią brutaliai žiūrovų elgesiui ir jį kontroliuoti, visų pirma stengdamosi:

a) užtikrinti, kad ir stadionų prieigose, ir pačiuose stadionuose, taip pat prie kelių, kuriais vyksta žiūrovai, būtų pasitelkiamos pakankamos viešosios tvarkos palaikymo pajėgos, galinčios užkirsti kelią galimiems brutalaus žiūrovų elgesio protrūkiams;

b) sudaryti sąlygas policijos pajėgoms skirtingose vietovėse, kurios yra susijusios su rungtynėmis arba gali tapti su jomis susijusiomis, glaudžiai bendradarbiauti ir keistis reikiama informacija;

c) taikyti ir prireikus priimti teisės aktus, numatančius atitinkamas bausmes arba atitinkamais atvejais administracines priemones asmenims, pripažintiems kaltais dėl nusizengimų, susijusių su brutaliu žiūrovų elgesiu.

2. Šalys įsipareigoja skatinti tinkamą sporto sirgalių klubų veiklos organizavimą ir jų narių gerą elgesį, taip pat tvarkdarius iš klubų narių tarpo, kurie padėtų valdyti žiūrovus, teiktų jiems informaciją rungtynių metu ir lydėtų sirgalių grupes, vykstančias į svetimoje aikštėje vykstančias varžybas, skyrimą.

3. Tiek, kiek teisiškai galima, Šalys, bendradarbiaudamos su klubais, organizuotomis sirgalių grupėmis ir kelionių agentūromis, skatina organizuojamų išvykų į rungtynes koordinavimą nuo pat išvykimo vietos, kad asmenims, galintiems sukelti riaušes, būtų neleista išvykti į rungtynes.

4. Šalys siekia užtikrinti, prireikus priimdamos reikiamus teisės aktus, numatančius sankcijas už taisyklių nesilaikymą, arba kitais atitinkamais būdais, kad tais atvejais, kai galimi brutalaus žiūrovų elgesio protrūkiai, sporto organizacijos ir klubai, prireikus kartu su stadionų savininkais ir valdžios institucijomis, pagal valstybės įstatymuose apibrėžtą savo kompetenciją imtųsi praktinių priemonių stadionuose ir šalia jų užkirsti kelią brutaliai žiūrovų elgesiui arba jį kontroliuoti, o visų pirma:

a) garantuotų, kad stadionai būtų suprojektuoti ir pastatyti taip, kad būtų sudarytos sąlygos žiūrovų saugumui laiduoti, juose nebūtų vietų, kuriose lengvai galėtų kilti riaušės tarp žiūrovų, būtų galima veiksmingai kontroliuoti minią, būtų įrengti reikiami barjerai ir užtvartos, ir galėtų veikti apsaugos tarnybos ir policijos pajėgos;

b) veiksmingai atskirtų varžovų komandų sirgalius, skirdami atvykstančios komandos sirgalių grupėms, juos įleidus į stadioną, atskiras tribūnas;

c) griežtai kontroliuojant bilietų pardavimą užtikrintų, kad sirgaliai bus minėtuoju būdu atskirti, ir imtųsi ypatingų atsargumo priemonių prieš pat rungtynių pradžią;

d) jei tik teisiškai galima, pašalintų iš stadiono ar rungtynių arba neleistų į juos patekti asmenims, kurie yra žinomi arba potencialūs riaušių sukėlėjai, arba yra apsvaigę nuo alkoholio ar narkotikų;

e) stadionuose įrengtų efektyvią garsiakalbių sistemą pranešimams žiūrovams skelbti ir pasirūpintų, kad ji visais atvejais prireikus būtų naudojama, taip pat pasirūpintų, kad žiūrovai būtų aprūpinami rungtynių programomis ir kitais informaciniais leidiniais, tokiu būdu skatinant žiūrovus tinkamai elgtis;

f) uždraustų žiūrovams įsinešti į stadionus alkoholinių gėrimų; apribotų, o dar geriau – uždraustų prekybą alkoholiniais gėrimais ir bet kokį jų platinimą stadionuose ir užtikrintų, kad visi parduodami gėrimai būtų pavojaus nekeliančiuose induose;

g) pasirūpintų kontrole, siekiant užtikrinti, kad žiūrovai neįsineštų į stadioną daiktų, kurie galėtų būti panaudoti smurto veiksams, taip pat petardų ir panašių įtaisų;

h) užtikrintų, kad prieš rungtynes ryšių pareigūnai aptartų su atitinkamomis valdžios institucijomis priemones, kurių reikėtų imtis miniai kontroliuoti, kad nustatytos taisyklės būtų įgyvendinamos bendrais suderintais veiksmais.

5. Šalys imasi reikiamų socialinių ir švietimo priemonių, atsižvelgdamos ir į potencialią žiniasklaidos svarbą, kad išvengtų su sportu susijusio smurto ir smurto sporte, visų pirma populiarindamos sporto idealą švietėjiškose ir kitokio pobūdžio kampanijose ir remdamos, ypač tarp jaunimo, garbingo žaidimo sampratą, siekdamos didinti tarpusavio pagarbą ir tarp žiūrovų, ir tarp žaidėjų, taip pat skatindamos žmones vis aktyviau sportuoti.

4 straipsnis. Tarptautinis bendradarbiavimas

1. Šalys artimai bendradarbiauja šioje Konvencijoje numatytose srityse ir prireikus skatina tokią bendradarbiavimą tarp nacionalinių sporto institucijų.

2. Prieš tarptautines klubų ir nacionalinių rinktinių rungtynes ar turnyrus Šalys paprašo atsakingų institucijų, ypač sporto organizacijų, nustatyti tas rungtynes, kuriose galimas brutalus žiūrovų elgesys. Nustačius tokias rungtynes, jas rengiančios valstybės atsakingos institucijos surengia konsultacijas tarp atitinkamų susijusių instancijų. Tokios konsultacijos surengiamos kuo anksčiau ir ne vėliau kaip dvi savaitės prieš rungtynes. Jose aptariamas pasirengimas rungtynėms ir

apsaugos priemonės, kurių būtina imtis prieš rungtynes, jų metu ir po jų, įskaitant, jei reikia, ir šioje Konvencijoje nenurodytas priemonės.

5 straipsnis. Tvarkos pažeidėjų išaiškinimas ir nubaudimas

1. Šalys, gerbdamos egzistuojančią teisinę tvarką ir teismų nepriklausomumo principą, stengiasi užtikrinti, kad už smurto aktus ar kitokį nusikalstamą elgesį atsakingi žiūrovai būtų identifikuoti ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn laikantis tinkamo teisinio proceso reikalavimų.

2. Prireikus, ypač išvykoje žaidžiančios komandos žiūrovų atžvilgiu, Šalys, laikydamosi galiojančių tarptautinių susitarimų, svarsto:

a) asmenų, sulaikytų dėl smurto veiksmų ar kitokio nusikalstamo elgesio sporto varžybų metu, perdavimą valstybei, kurioje tie asmenys gyvena;

b) galimybę siekti, kad būtų išduoti asmenys, įtariamai smurtu ar kitokiu nusikalstamu elgesiu sporto varžybų metu;

c) asmenų, nuteistų dėl smurto ar kitokio nusikalstamo elgesio sporto varžybų metu, perdavimą atlikti bausmę atitinkamoje šalyje.

6 straipsnis. Papildomos priemonės

1. Šalys įsipareigoja artimai bendradarbiauti su savo atitinkamomis nacionalinėmis sporto organizacijomis ir klubais, o prireikus – ir su stadionų savininkais, planuojant ir atliekant pakeitimus stadionų pastatuose, taip pat ir kitus pakeitimus, tarp jų stadiono įėjimuose ir išėjimuose, būtinus padidinti saugumą ir užkirsti kelią smurtui.

2. Prireikus atitinkamais atvejais Šalys įsipareigoja skatinti įdiegti reikalavimų, pagal kuriuos būtų atrenkami stadionai ir kuriais būtų skiriamas dėmesys žiūrovų saugumui ir priemonėms žiūrovų smurtui išvengti, sistemą, ypač tiems stadionams, kuriuose vyksta rungtynės, galinčios pritraukti dideles ir nevaldomas žmonių minias.

3. Šalys įsipareigoja skatinti savo nacionalines sporto organizacijas reguliariai peržiūrėti savo nuostatus, kad būtų kontroliuojami veiksniai, kurie galėtų tapti brutalaus žiūrovų arba žaidėjų elgesio protrūkių priežastimi.

7 straipsnis. Informacijos teikimas

Kiekviena Šalis pateikia Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui viena iš oficialių Europos Tarybos kalbų visą reikiamą informaciją apie teises ir kitokias priemones, kurių ji ėmėsi, siekdama laikytis šios Konvencijos reikalavimų futbolo ar kitų sporto šakų atžvilgiu.

8 straipsnis. Nuolatinis komitetas

1. Šios Konvencijos tikslams įgyvendinti įsteigiamas Nuolatinis komitetas.

2. Kiekvienai Šaliai Nuolatiniam komitete gali atstovauti vienas ar daugiau delegatų. Kiekvienai Šaliai suteikiama vieno balso teisė.

4. Dalyvauti Komitete stebėtojo teisėmis gali bet kuri Europos Tarybos valstybė narė arba valstybė, neprisijungusi prie šios Konvencijos, tačiau pasirašiusi Europos kultūros konvenciją.

5. Nuolatinis komitetas vienbalsiu sprendimu gali pakviesti bet kurios valstybės, kuri nėra Europos Tarybos narė ir nėra pasirašiusi šios Konvencijos, taip pat bet kurios suinteresuotos sporto organizacijos atstovus būti stebėtojais viename ar keliuose jo posėdžiuose.

6. Nuolatinio komiteto posėdžius šaukia Europos Tarybos Generalinis Sekretorius. Pirmasis Komiteto susirinkimas sušaukiamas per vienerius metus po Konvencijos įsigaliojimo. Vėliau jo posėdžiai rengiami ne rečiau kaip kartą per metus. Be to, jo posėdžiai rengiami ir tais atvejais, kai to pareikalauja Šalių dauguma.

7. Šalių dauguma sudaro Nuolatinio komiteto posėdžiams reikalingą kvorumą.

8. Laikydamosis šios Konvencijos nuostatų, Nuolatinis komitetas parengia ir bendru sutarimu priima savo darbo tvarkos taisykles.

9 straipsnis

1. Nuolatinis komitetas stebi, kaip taikoma ši Konvencija. Visų pirma, jis gali:
  - a) nuolat peržiūrėti Konvencijos nuostatas ir nagrinėti reikiamus pakeitimus;
  - b) konsultuotis su atitinkamomis sporto organizacijomis;
  - c) teikti Šalims rekomendacijas dėl priemonių šios Konvencijos tikslams įgyvendinti;
  - d) rekomenduoti, kokių tinkamų priemonių reikėtų imtis visuomenei nuolat informuoti apie pagal šią Konvenciją vykdomą veiklą;
  - e) teikti rekomendacijas Ministrų komitetui dėl valstybių, ne Europos Tarybos narių, kurios galėtų būti pakviestos prisijungti prie šios Konvencijos;
  - f) teikti pasiūlymus šios Konvencijos veiksmingumui didinti.
2. Vykdydamas savo funkcijas Nuolatinis komitetas gali savo iniciatyva rengti ekspertų grupių susitikimus.

10 straipsnis

Po kiekvieno posėdžio Nuolatinis komitetas pateikia Europos Tarybos Ministrų komitetui ataskaitą apie savo darbą ir Konvencijos veikimą.

11 straipsnis. Pataisos

1. Pataisas šiai Konvencijai gali siūlyti viena iš jos Šalių, Europos Tarybos Ministrų komitetas arba Nuolatinis komitetas.
2. Apie visas siūlomas pataisas Europos Tarybos Generalinis Sekretorius praneša Europos Tarybos valstybėms narėms, kitoms Europos kultūros konvenciją pasirašiusioms valstybėms, ir kiekvienai kitai valstybei, kuri nėra Europos Tarybos narė, tačiau yra prisijungusi arba pakviesta prisijungti prie šios Konvencijos pagal 14 straipsnio nuostatas.
3. Apie kiekvieną Konvencijos Šalies arba Ministrų komitetui siūlomą pataisą Nuolatiniam komitetui turi būti pranešta ne vėliau kaip du mėnesiai iki posėdžio, kuriame ji bus svarstoma. Nuolatinis komitetas pateikia Ministrų komitetui savo nuomonę apie siūlomą pataisą, jei būtina, prieš tai pasikonsultavęs su atitinkamomis sporto organizacijomis.
4. Ministrų komitetas, apsvarstęs pasiūlytą pataisą ir Nuolatinio komiteto pateiktą nuomonę, gali pataisą priimti.
5. Kiekvienos Ministrų komiteto priimtose pataisose tekstas pagal šio straipsnio 4 punktą turi būti pateiktas visoms Šalims jų sutikimui.
6. Visos pagal šio straipsnio 4 punktą priimtose pataisose įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui po to, kai visos šalys informuoja Generalinį Sekretorių apie tai, jog sutinka su pataisomis.

Baigiamosios nuostatos

12 straipsnis

1. Ši Konvencija pateikiama pasirašyti Europos Tarybos valstybėms narėms ir kitoms prie Europos kultūros konvencijos prisijungusioms valstybėms. Jos gali išreikšti savo sutikimą įsipareigoti:
  - a) pasirašymu be sąlygos ratifikuoti, priimti arba patvirtinti;
  - b) pasirašymu, įsigaliojančiu tik po Konvencijos ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo, o vėliau – ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo procedūra.
2. Ratifikacijos, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai atiduodami deponuoti Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui.

13 straipsnis

1. Konvencija įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui po to, kai trys Europos Tarybos valstybės narės pareiškia sutikimą įsipareigoti pagal šią Konvenciją pagal 12 straipsnio nuostatas.

2. Kiekvienos Konvenciją pasirašiusios valstybės, vėliau pareiškusios sutikimą pagal ją įsipareigoti, atžvilgiu Konvencija įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui po pasirašymo arba po ratifikacijos, priėmimo arba patvirtinimo dokumentų deponavimo.

14 straipsnis

1. Šiai Konvencijai įsigaliojus, Europos Tarybos Ministrų komitetas, pasitaręs su Konvencijos Šalimis, Europos Tarybos Statuto 20 straipsnio d dalyje numatytos daugumos sprendimu ir Ministrų komiteto posėdžiuose turinčių teisę dalyvauti Susitariančiųjų Valstybių atstovų vienbalsiu sprendimu gali pakviesti bet kurią valstybę, kuri nėra Europos Tarybos narė, prisijungti prie Konvencijos.

2. Kiekvienos prie Konvencijos prisijungiančios valstybės atžvilgiu Konvencija įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui po to, kai prisijungimo dokumentai atiduodami deponuoti Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.

15 straipsnis

1. Kiekviena valstybė, pasirašydama arba pateikdama deponuoti ratifikacijos, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus, gali nurodyti teritoriją ar teritorijas, kurioms ši Konvencija bus taikoma.

2. Kiekviena Šalis bet kada vėliau gali Europos Tarybos generaliniam sekretoriui skirtu pareiškimu išplėsti šios Konvencijos taikymą bet kokiais kitai pareiškime nurodytai teritorijai. Tokios teritorijos atžvilgiu Konvencija įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui po pareiškimo įteikimo generaliniam sekretoriui.

3. Bet koks pagal aukščiau išdėstytų dviejų pirmųjų straipsnio dalių nuostatas pateiktas pareiškimas gali būti atšauktas bet kurios jame nurodytos teritorijos atžvilgiu pranešus apie tai generaliniam sekretoriui. Toks atšaukimas įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus šešiams mėnesiams po to, kai Generalinis Sekretorius gauna tokį pranešimą.

16 straipsnis

1. Kiekviena Šalis gali bet kada denonsuoti šią Konvenciją, pranešdama apie tai Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.

2. Toks denonsavimas įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus šešiams mėnesiams po to, kai Generalinis Sekretorius gauna tokį pranešimą.

17 straipsnis

Europos Tarybos Generalinis Sekretorius Europos Tarybos valstybėms narėms, kitoms prie Europos kultūros konvencijos prisijungusioms valstybėms, o taip pat visoms kitoms prie šios Konvencijos prisijungusioms valstybėms praneša apie:

- a) bet kokį Konvencijos pasirašymą pagal 12 straipsnį;
- b) ratifikacijos, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo pagal 12 arba 14 straipsnius dokumentų deponavimą;
- c) Konvencijos įsigaliojimo pagal 13 ir 14 straipsnius datą;
- d) bet kokią informaciją, išsiųstą pagal 7 straipsnį;
- e) visas pagal 10 straipsnį parengtas atskaitas;
- f) visas siūlomas pataisas ir visas pagal 11 straipsnį priimtas pataisas, o taip pat apie jų įsigaliojimo datas;
- g) visus pagal 15 straipsnį pateiktus pareiškimus;
- h) visus pagal 16 straipsnį pateiktus pranešimus ir denonsavimo įsigaliojimo datą.

Tai patvirtindami toliau nurodyti įgaliotieji asmenys pasirašo šią Konvenciją.

Priimta Strasbūre 1985 m. rugpjūčio 19 dieną anglų ir prancūzų kalbomis. Abu tekstai turi vienodą teisinę galią ir vienu egzemplioriumi deponuojami Europos Tarybos archyvuose. Europos Tarybos Generalinis Sekretorius perduoda patvirtintas kopijas visoms Europos Tarybos valstybėms narėms, Europos kultūros konvenciją pasirašiusioms valstybėms ir valstybėms, pakviestoms prisijungti prie šios Konvencijos.
